

Mit képzelsz, Koppány? – üvöltötte a nagylóki kölcsöntiszteletes. Aztán kipirult arccal azt javallta a játékvezetőnek, hogy a templomkerti szentkút vizével mosson szemet. Pedig hát onnan, ahol ő állt, a mindent látó dzsálai

52 Vass Norbert

IDŐN TÚLI SZABAD

az indulat, amiért a sípszó elmaradt. Szelíd volt különben a kölcsöntiszteletes, magázta a szenteket is, mikor vízont játszott a Kraci, kikelt magából emberesen. Zsolozsmaidőben tabellákat bújt figyelmesen, és úgy ismerte a csapatkrónikát, mint az egyház katekizmusát. Bőjtelő havában játékszervezési kérdések fölött elmélkedett a hittételek helyett, a tavaszi rajtra meg fain görögtűzet csempészett be a római kazula alatt. Meccsnapokon zöld-fehér stólát tekert a nyaka köré, hogy óvja a hangszálait, míg Krisztus nevében a bíróba beleveszik. Meg aztán előtte sem jött rosszul ez a viselet, a búcsús liturgián.

Az Andocs–Kraci meccseket a Nagyasszonyi főbúcsú másnapján rendezték, mióta világ a világ. Úgy ért össze az ünnep végével a szezonnyitás, mint ficakban a kapufák, vagy ahogy a fonnyadtsárga kegytemplom gót boltzata fölött az égbolt összeczár. Kezds előtt keresztet karcolt a lécekbe a két csapatkapitány, hogy eleget teremjenek nyáron a környező gyümölcsösök, az augusztusi Mária-himnuszok meg egységet teremtettek a hazai meg a vendégszektorok között. Jó foci volt. Nem volt viszálykodás. Akkor sem maradtak el a találkozók, mikor a török alatt licenciátusok tartották hitben az andocsiakat. És hiába öldököltek a végvárak környékén a láncinges hadak, a zöld gyepen béke volt. Perzselt ugyan az augusztusi nap, és buggyant tejtől volt minden második zarándok feje nehéz, és nem volt bár különösebb tétje a partinak, mégis sistergett a tribün mérkőzés alatt, mint járási garabonciás házában a sparheltra öntött viasz.

Az áldozócsütörtökön tartott tanítók–vértanúk derbiken sok éven át hasonló volt a hangulat. Mígnem Pöstyén Mihály inkvizítor őrkanonok pár szentéletűnek durva becsúszógáncsot adott. Késett egy ütemet, ahogy álmos kántorok késnek a tejopál orgonán. És késését nem gyónta, nem tagadta soha. Sípcsontra meg bokára ment, kegyelmet nem ismert, és nem kért bocsánatot. Azt mondta, ez nála szakmai ártalom, így aztán nem csoda, hogy Pater Schlachterként hivatkozik rá a rendház historia domusa. Égbe emelték a labdát azelőtt a fifikás mártírok, hogy Szent Péter-féle esernyőcsellel rázzák át a punnyadt páterokat. Vagy pedig tunneltrükkal pöccintették át a zsgugát

javós se tudta volna biztosra mondani, hogy az andocsi balbekk lökött a támadón picit, vagy a friss pucoktúrásban akadt el a center stoplija. Akárhogyan, dolgozott benne

a bő reverendák alatt. A Schlachter-érában ennek vége lett. Csípni meg harapni kezdett a pályán mindahány barát, mint akibe belebújt a tonzúrás kutya. És mert a megdicsőült tizenegy nem lelkendezett az erőszakért, és mert cimmogásból kijutott nekik már életükben elég – hisz olajban főttek, lenyilaztattak, széttépettek a hitért –, és mert egzeciroztatták 53 őket a gyilkosaik eleget, nem álltak ki egy idő után játszani. A békeség fontosabb volt nekik. Leadták a paplakban a sportszárakat, rebegtek a kőkeresztnél Krisztushoz egy búcsúfohászt, majd szép sorban elhagyták az itteni dombokat. Óvja villámtól más – gondolták – a ködös katlanokat. Óvja egértől más – gondolták – a teli éléstárakat. Göthösségtől – gondolták – óvja mostantól más a falusiakat. Mutogassák csak – morogták elfele menet – a dribliket egymásnak a missziós atyaurak. Csak az egykori labdaszedő, Szent Antal maradt. A kezdőben nem volt neki helye, ugyanis nem szenvedett vértanúhalált, a joga bonitót viszont élvezte nagyon. Nézni is. És hát óvni kellett valakinek a vármegyei vadállományt. Ez volt a feladata, meg ha a lukas hálón át a labda a kukoricásba szállt, azt kellett kocogótrappban visszahoznia. Látták páran dekázgatni az országút mellett mostanában is, de emberemlékezet óta nem jött búcsúra.

Száz meg száz esztendeje már, hogy a rakkoló őrkanonok az árnyékvilágból a talpalók purgatóriumába távozott, és követték sorban a kakaskodó szerpapok. Ezért nem rendeznek jó ideje tanítók-vértanúkat. Olyan viszont nem volt még, mióta Kraci a Kraci, hogy az Andocs elleni kötelező elmarad. Akkor se hagyták el a találkozózt, mikor a zöld-fehér társaság Dél-Amerikába költözött, sem pedig, mikor egy sanda bundagyanú miatt Dél-Amerikánál is távolabb került az élvo-naltól a csapat. A templomtéren túli libalegelőn, a nyalókások sátrai mögött, tyúklépésben mérték ki, és a pasztörizáló üzem színtezőkré-táival húzták meg a part-, a közép-, meg a tizenhatos vonalakat. A büntető-pontra aludtتهjet lögybölt a kirendelt ellenőr, és szomszédos faluból nem jöhetett partjelző soha. Nehogy ne fújja be a leseket, holmi fölsült udvarlás okán kialakult irigykedés miatt. Rendnek kellett lenni a meccsen, ahogy a szertartáson is, a búcsúban.

Ájtatos komaasszonyok, élelmes rózsafüzérfaragók meg kitikkadt mézbábárusok figyelték a szebbnél szebb megoldásokat, de a frissbúcsúsoknál többen voltak a nézőtérén az egykoriak. Mármint az élők közé bajosan tartozók. Tölgyesekben kerepelő cobolybundás szellemekkel lett tele a B-közép. Bármilyen fura. De hát, aki öltöztette már ünnepen a Szentlélek sátoraként számontartott szüzet, annak megholta után is számított az előszezon. Ellebegtek tehát a zápfogú lelkek az igali, de még az acsai sírkertekből is. Meglehet, több kísértet leste ilyenkor a gólhelyzeteket, mint ahány huligán

lábujjhegyen befér a Wembley-be. A csodatevő szűzanya is kíváncsi volt. A kispad mellett figyelt, égszín baldachin alól. Vállán koronás Kiszjézus pihegett, és belepirult ugyan, ha Pruckner mester keményebb szavakkal kommentálta a be nem fűjt faltokat, de szívében hála volt, míg gurigázni látta

54 az Andocsot meg a Kracit. Még ha idény eleji formában is.

Kalocsáról került Andocsra a mondai szoboralak, és egy kivétők között sárközi páter följegyzése szerint azért könnyezett rendszeresen, mert nemigen látott arrafele jó focit. Fejelgettek azóta a kalocsai búcsúsok idejévet, és utánpótlásképző komplexumot építettek az Érsekkert mögött. Gyertyát gyakoroltak zarándoklat alatt az erdei földúton, de hiába lettek technikásak a játékosaik, az megye kettőbe volt csak elég Bács-Kiskunon. Messze volt az a Kracitól nagyon. A Napbaöltözött márpedig a fineszes futballért volt oda. Épp, mint méltatlan híve, a nagylóki kölcsönatya. Így aztán hiába tartottak tőle az andocsi asszonyok, hogy kilopja a szobrot a faluból a Kalocsai Spartacus valamelyik úttörőkorú tartalékosa, a szíve mélyén tudta valahány fanatikus sárközi paprikamogul, hogy az idénynyitóra visszavándorolna ide Mária. Méghozzá a labdarúgás miatt.

Kalocsánál az alvég közelebb volt ugyan, de ott nem volt már régóta foci. Semmilyen. A Cilárik mesélte még, hogy a Welzersheim gróf lóhátról nézte az óvilágban az összecsapásokat, és csipkebogyót pökdösött a pálya szélére, nem pedig szotyolamagot. Átsatírozták állítólag akkoriban feketével a szent koronát a csapatcímeren, a himnuszt pedig hátulról előrefele hűmögtek el a mérkőzéseken – de amint a rituális sünmájévesnek, ennek is vége lett. Azonban ahelyett, hogy belepte volna a sűrű gaz az egykori játékkeret – csipkebogyószínbén izzott ősszel a gypsöznyege. Láthatta, aki elkanyarodott a pasztörizáló üzem fele.

Tunyább volt az a pár megmaradt alvégi annál, semhogy Andocsig andalogjanak, ezért az Ikotity szállította őket meccsre meg búcsúra. Rózsafüzér, Kraci-zászló meg zöld-fehér Wunderbaum himbálózott a visszapillantó tükre alatt. Ezek voltak a fejében is. A foci, a hit meg az illatos mikrobusza. Maszekban tucatszor megjárta már Damaszkuszt, Dániát meg Egyiptomot, a szolgálati napjain pedig ő vitte a völgyi körjáratot. Jámbor lelke volt, búcsúra menet nem kért pénzt az utasoktól soha. Vele ment ilyenkor a Röpülj páva!-kör mindahány szólama, hogy koldusénekekkel szolgáljanak a Nagyszonyi mise alatt, a félidőben pedig kurrens táncdalokkal szórakoztassanak. Vele utazott a Bandur nevű nyugalmazott főgarazsírozó, szőkeolaj-viszonteladó és egykori macskatulajdonos, aki bolondult a Kraciért, amint a nagylóki kölcsöntiszteletes. És bár a templomba nem tette még be a lábát sose, amaz kiszolgáltatta neki az adható szentségeket – levélben vagy telefonon. Méghozzá a klubhűség miatt. Együtt hallgatták a sercegő körkapcsolásokat, és várták a búcsún túli meccseket. Velük ment ilyenkor a Frigur kántor is, akit nem érintett ugyan

meg a futball túlságosan, az viszont minden alkalommal kihívás volt neki, hogy a szüette andocsi orgonán tartsa a hangokat. Éppilyen próbatétel volt szólamban tartani a vendégoldali rigmusokat.

Nem voltak pedig sokan, pont, mint az evangélisták, anyyan. És ez a négy szempár akkor nézett igazán nagyot, mikor Koppány sporttárs a zsebébe nyúlt, és az őrzőgő kölcsöntiszteletes fele sárgalapot mutatott. Nyelt a figyelmeztetésben részeltetett papi alak egy öblöset, és nem pörölt már a játékvezetővel személy szerint, elkezdte ehelyett magában fogalmazni a Vatikáni Labdarúgó Szövetség bullájával nehezített latin nyelvű levelet, amivel eltiltatja a komoly találkozóktól Koppány sportit. Nem engedi másutt gyepre, csak tingli-tanglikon. Mire végiggondolta a besárgult atya a helytálló genitivusokat, elverte a félidőt a templomi harang – ami kész szerencse volt. Másképp még inkább előnti a kölcsöntiszteletes lelkét az indulat.

Mialatt a templomkerti szentkút vizével frissítettek a játékosok, a négy vendégzimpatizáns abban maradt, hogy az andocsi védelem ma pont olyan, mint a Cilárik svindliben. Nem lehet átjátszani. Bár nem volt még bajban a csapat, elvégre a mézbáb eredményjelző az ellenőri asztalon nulla nullán maradt, félő volt mégis, hogy a második játékrészben se talál gólt a Kraci. És hát, sóhajtott a nagylóki kölcsöntiszteletes, azért az nagy blama. És hát, vett mély lélegzetet a Bandur, és közben biciklicselt mímelt a lábaival, mégsem érhet gól nélkül véget a gála. Soha. Haj-Rá-kó-czi-ra-ri-ra-rá! – kezdett bele a Frigur kántor, mintha zsoltárt mondana, és átvette tőle a hangot a másik meg a harmadik is. Szólamban, akkurátusan. Akár az örömhírő szinoptikusok.

A Röpijl páva!-kór szopránjai hullámozni tanították ezalatt a lelátón a sok-sok szellemet, aztán megszólalt a zene, és a *We Will Rock You*-végigtapsoltatása következett. Ijesztőbb arcot vágta közben a démonok, mint a szurkolói kártyáikon. Föltűnt akkor a kukoricás felől egy torzonborz, fitt alak. Földig érő szakálla volt, Freddie Mercuryhoz hasonló Tom Selleck-bajusza, bokáig lógott hószínű, csimbókos haja, és alig fogta bokáját lukacsos stoplisa. A ritmust nem vétve el, az andocsi kispadhoz gyalogolt sportosan, hogy a tréner fülébe súgjon valamit. Azt pusmogta, Szent Antal a neve, és ő a legravaszabb támadó a sivatagi atyák között. Azt suttogta, többszáz éve nem játszott már, se kupán, se bajnokin, sem pedig barátságosan, pedig, ha pályára küldték valaha, a pasztörizált Tejútnál is szebben csillogott. Azt pusmogta, egy barlang szája mögött lakik, kinn a dombokon, és mikor nem elcsatangolt sertéseket terel jó ösvény fele, egyérintőzik a sziklaüreg falán, és kikockázva néz régi vébémeccseket kiszuperált projektorán. Azt suttogta, nem lehet gólnélküli döntetlen a Nagyasszonyi gálameccs, és ki kéne valakinek a csapatot a szarból húznia. Azt pusmogta,

a vértanúkért játsszana, akiket kiutáltak hajdan az andocsi szerepek. Azt suttogta, békét hozna a gólja a búcsúra. Az edzőnek tetszett a história. Úgy volt vele, hogy megszorongatja tán végre a Kracit a csapata. Szólt az asztalnál, hogy cserélni fog, megkérte a műsorközli ministránsfiút, 56 mondja be: nyugdíjazott remete ölti magára most az andocsi mezt. A kókadt középccatár helyett Szent Antalt küldi be.

Kamillázott csak az ellenőri stáb. A körkapcsolás riportere percekig sercegett tanácstalan, mert nem látta még ezelőtt a pályára kocogó sivatagi szerzetet, akinek a nevezési lapon sem volt leadva a neve. Jobb is így talán – viccelte el a szpiker a helyzetet –, mert emberöltőkkel ezelőtt lejárhathott a sportorvosija. Azt vehette fejébe a jövevény – közölte aztán a hallgatóival –, hogy megbocsájt az áldozócsütörtöki tanítók–vértanúk meccsekért. Hogy helyretolja a kizökcent időt, begyógyítja a szentek és klerikusok közé a Schlachterék ejtette csúf sebet.

Elsőnek csapaton belül kellett magát elfogadtatnia, kezdetben gyéren keresték ugyanis a társak passzai. Bizalmatlanok voltak vele, nem tudták, honnan jött, kicsoda. Amikor viszont sikerült a Kraci kontráját egyedül megállítania, és hintára tette a zöld-fehér középpálya tengelyét, ahogy a szél teszi hintára az őszi rengeteget, figyelni kezdtek rá az ifisták is a padon. Megforgatta az ellenfelet a cseleivel, ahogy a körhintás forgat meg napköziseket a gyugyi vurstliban. El voltak ájulva az acsai csuklyás démonok, az igali laplidércek meg törölgették a tribünön az olvasószemüvegüket, hogy jól látnak-e. Csikar-szögből elvégre nem szokás rátekerni járási osztályozómeccseken.

Attól kezdve tapadtak a remeteszentre a Kraci bekkjei szorosan. Ahol érték, szabálytalankodtak vele. Úgy érezhette magát, mint a társai egykor, a tanítók–vértanúkon. És ettől még inkább belejött, és igyekeztek minél többször megjátszani az andocsiak. És ha hárman ugrottak ki rá, hát megfőzött három zöldmezeset. Úgy valahogy, ahogy tojásfestő lábasban szokás kies tájakon a kagylóhéjakat. És mikor lendült már a találkozó végét jelző harang, a kapu felé rontott, amint sivatagra ront a vihar. Szabálytalanul tudta csak a földre rántani az utolsó hátvéd, és Koppány most tényleg fújhatott, mert a vak nem látta csak, hogy nem pucoktúrás keltett a pályán zavart. Basszusban brümmögött az andocsi nagyharang, a bíró meg mutatta, hogy időn túli lesz – huszonöttről, befele. Nem volt kérdés, hogy a sértett rápödrí-e.

Markolta a nagylóki kölcsöntiszteletes az olvasót, hogy akkor most baj lehet, és előbb Máriához, aztán meg Szent Antalhoz mondott imát, mint szorult helyzetben rendesen, aztán eszébe jutott, hogy hiszen nem ér most rá se Szent Antal, se Mária. Ráadásul mindkettő andocsi. És akkor maga maradt.

A csatár is maga volt, és lezser rákocogás után görbébb kiflit rakott a lasztiba, mint amivel a Groszckekné fogadóiban eszik húsvét előtt a Fastekrautot. Nem volt arra a pontrúgásra érvényes semmilyen tömegvonzás, se

termodinamika, forgott csak a bőr a ficak alatt, mint a ringlispíl a gyugyi vurstliban. Föltárult a búcsúsok előtt az égi meg földi létezők közötti korrespondencia. Csodát láttak akkor Andocson, csodát a búcsúi Szűz Mária, és megcsodálta a csodát a koronás Krisztus is. A nagylóki kölcsöntiszteletes meg földhöz vágta a reverenda alatt becsempészett görögtüzet, 57 ami zöld-fehérré lett volna hivatott fösteni a földet meg az eget, és taposta a pirotechnikai eszközöket, mint a Frigur kántor szokta a tejopál orgonát parancsolt ünnepen. De paff volt most a Frigur kántor, és paff a Röpülj páva!-kör is teljesen, pedig szerződés szerint el kellett volna a győztes himnuszát hümmögniük.

Az Ikotity nem értette csak, hisz azon spekulált, mióta a csatár beállt, hogy mintha látta volna Szent Antal sírját egy egyiptomi buszút alatt. És hogyha ez igaz, akkor a góllövőnek másnak kell lennie. Forogtak a fejében a kerekék, ahogy a laszti a ficak alatt. A csontokról eszébe jutott a régi pap, aki kutyáknak adta az alvégen a mártírok csontjait. A régi pap, aki a nyenyec grammatikát bújta a szentek élete helyett. A régi pap, akibe eb költözött valahogy, és fölmentették a prédikálás alól a bajszos püspökök. A régi pap, akinek lukas disznókoponya volt a bálványállata, és nyoma veszett, mielőtt a nagylóki kölcsöntiszteletes az alvégre érkezett. Aki miatt a nagylóki kölcsöntiszteletesnek az alvégre kellett végső soron jönnie. És mielőtt megszthatta volna ezt a kölcsönpappal az Ikotity, odakocogott hozzájuk az a valaki, akit a közönség, a statisztika, de még a Pruckner mester is Szent Antalnak gyanított, és akinek hunyorítva a régi papra hajazott mégis az ábrázata. De sejtését nem kellett a sofőrnek mással megosztania, mert a góllövő a megtört kölcsöntiszteletes vállára tette a kezét szelíden, és maga kezdett bele. Az a sok kísértet – rebegte –, ami a paplaktól kiűzetett, az erdőn mind belém futott. Az a sok ördögfia – motyogta –, kezdettől trükkökre tanított. Revansot akartak – hebegte – a piros sapkás pirimókusok. És azt üzenik, hogy jobb voltál náluk snapszliba', de jöttek ezzel a góllal neked. Mert ahogy kő nem gyökeresedhetik, úgy kölcsön se marad viszonzatlan ez ég alatt. Így akkor egál. Az Úristenedet.

Lekezelt aztán az andocsi fakóval a képtelen alak, megveregette a serdülőkorúak vállait, az engedékeny ellenőrnek megköszönte, hogy sportorvosi igazolás híján is játszhatott, és jelzett a démonoknak, hogy neki most menni kell. Keresztet vetett, és remélte, egy életre végzett velük. Összegyűjt – tátozta az emelvény fele, hogy értsék a szájáról olvasó szellemek – pár elkóborolt süldő malacot, este meg kielemez egy tanítók-vértanúkat. Átjöhethet mozizni, mutatta nekik – és megjelent az arcán egy gyöngye félmosoly –, ha merszük engedni.